

Шейко Н. С., старший викладач, ВСП
«Автотранспортний фаховий коледж
Національного технічного університету
«Дніпропетровська політехніка»»

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ТА ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ЗАСОБІВ

*Будьте самі шукачами, дослідниками.
Не буде вогника у вас – вам ніколи не запалити його в інших.*

В. Сухомлинський

Сучасний ринок праці висуває підвищені вимоги не тільки до фахової підготовки, але й до рівня особистісного розвитку молодих фахівців. Навчальні заклади намагаються приділяти увагу не лише професійному становленню своїх студентів, а й сприяти їх культурному, естетичному вихованню, організувати дозвілля молоді. Крім того, у зв'язку із скорочення аудиторного часу підготовки фахівців постала необхідність пошуку нових форм та методів професійної підготовки студентів. Тому, все більшої популярності набуває позааудиторна робота зі студентами, а науковий інтерес прикутий до її форм та методів, творчості студентів.

Таким чином, позааудиторна робота зі студентами розглядається як самостійна навчально-пізнавальна діяльність; можливість творчого, спортивного і естетичного виховання молоді; практичне застосування теоретичних знань; метод формування професійної компетентності. Позааудиторна робота є логічним продовженням аудиторних занять і проходить паралельно з ними, допомагає студентам успішно навчатися, розвиває ініціативу, сприяє розумовому, фізичному, естетичному вихованню, задовольняє їхні культурні запити та спрямовує їх активність на творчу корисну діяльність.

Проведення нетрадиційних занять та позааудиторних заходів дає можливість доповнити і поглибити знання студентів, розвинути інтерес до дисципліни, професії, формувати у них компетенції, яких потребує сучасне життя, зокрема: соціальні; полікультурні; комунікативні; інформаційні; саморозвитку та самоосвіти; продуктивної та творчої діяльності.

Стало традицією в ВСП Автотранспортний фаховий коледж НТУ «ДП» предметні тижні, декади по професіям. Форми проведення урізноманітнюються і вдосконалюються (персональні комп'ютери, вихід в Інтернет). Кожного року в коледжі у жовтні місяці проводиться декада загальноосвітніх дисциплін, з метою підвищення професійної компетентності викладачів у межах планування методичної роботи, а також для розвитку

пізнавальної й творчої активності студентів та залучення студентів I курсу до гурткової роботи. Далеко не всі студенти захоплюються дисциплінами, не всі зацікавлені у збагаченні знань, це змушує викладачів шукати нові, більш активні форми і методи навчання, зокрема, інтерактивні. Використання різних форм роботи дає змогу студентам реалізувати природне прагнення до спілкування, взаємодопомоги та співпраці.

Одним з компонентів підготовки підростаючої молоді до самостійного життя є природничо-наукова освіта, ядром якої завжди слугували: фізика, математика, хімія, біологія, географія.

Студенти з великим ентузіазмом включились в роботу декади: відгадували вікторини, ребуси, приносили свої кросворди, чайнворди, малюнки з улюблених ними дисциплін, писали вірші, майстрували прилади.

Високий емоційний стан студентів залишився після екскурсій (Анатомічний музей, Зоологічний музей, Аерокосмічний центр (рис. 1), Парк ракет, Планетарій) – багато побачено, почуто нового, неосяжного пересічною людиною. Завершували декаду інтелектуальною грою «Ми підкоряємо науки» (аналог телевізійна передача «Хто зверху?») (рис. 2, 3).

Рис. 1. Екскурсія до Аерокосмічного центру.

*Рис. 2. Конкурс «Хто я?»,
портрет «Евклід» з учасником команди.*

*Рис. 3. Конкурс «Музична
подорож в дитинство»,
пісня Який чудовий день.*

Позааудиторний захід можна провести як на занятті, так і позааудиторно, це і серйозний захід, і ділова гра-розвага. Наука, як і інші сфери людської діяльності, має свої смішні сторони. І хотілося показати, як можна використати тематику відомих телевізійних передач в використанні до навчального процесу. Всі ці заходи спрямовані на поглиблене вивчення дисципліни, розкривають значення науки в житті людини.

Ефективність групової навчальної діяльності підвищується, якщо її поєднати з дидактичною грою. «Необоротність теплових та інших процесів. II закон термодинаміки. Принцип дії теплових машин. ККД теплової машини» – заняття-інтерв'ю (рис. 4). Аналіз показує, що у виборі дидактичної гри важливу роль відіграє професійна направленість. Під час ділових, рольових ігор усі студенти зайняті серйозною роботою, яка нагадує роботу фахівців. Досвід свідчить, що така робота подобається студентам: вона надає широкий простір для самовираження, розкриває єдність теорії і практики, є добрим засобом активного комплексного повторення вивченого матеріалу, удосконалює вміння студентів виступати перед товаришами, вміти слухати тощо. «Мандрівка по Сонячній системі» – інформаційний проєкт.

Рис. 4. Еколог Костинюк М., студент I курсу. Загроза екологічної катастрофи для існування людства, як мінімізувати цей вплив (перегляд фільму).

Основними структурними компонентами дидактичної гри є ігровий задум, правила, ігрові дії, пізнавальний зміст, обладнання та результати гри. Ці форми і методи яскраво проявляються при проведенні нетрадиційних позааудиторних заходів. «Казковий світ природничих наук» – це імпровізований, але добре продуманий захід, який має своєрідну структуру (рис. 5). Цінність його в оригінальності і розвиваючому та виховному ефекті. Захід стимулює творчість викладачів і студентів, створює сприятливі умови для співробітництва студентів один з одним і з викладачем.

Рис. 5. Чернецька Л. В., викладач математики, конкурс портретів, що малюються за допомогою цифр.

Природничо-наукова гра «В світі явищ», «Казка про царя Кізіфа» (рис. 6), інтелектуально-розважальні конкурси «Що? Де? Коли?», «Клуб веселих і кмітливих» (рис. 7). Це сприяє подальшому розширенню світогляду студентів і отримання ними нових природничо-наукових знань для подальшого розуміння і використання в своїй професії.

Рис. 6. Астрологи.

Рис. 7. Гра «Клуб веселих та кмітливих».

Позааудиторна робота студентів є важливою складовою у підготовці кваліфікованого фахівця, конкурентоспроможного на ринку праці,

здатного до компетентної професійної діяльності на рівні світових стандартів. Головним завданням організації позааудиторної роботи студентів є використання традиційних та інноваційних форм і методів роботи, які б, доповнюючи один одного, становили єдину систему, яку можна адаптувати до особливостей навчального процесу в конкретному навчальному закладі з метою оптимізації навчання та підготовки висококваліфікованих фахівців.

Форми та методи позааудиторної роботи мають свої особливості і задачі. Вдале та доцільне поєднання різних форм і методів сприяє гармонійному розвитку особистості студента, формуванню у нього професійних умінь і навичок, розвиток особистісних соціальноважливих цінностей та якостей.

В інтерактивних методиках акцент переноситься з програми навчання на особу студента, розвиток його компетенцій. Студенти є активними здобувачами знань шляхом власних пошуків, експериментів та помилок. Роль викладача при цьому – допомогти, порадити, створити передумови для активного експериментування і пошуків.

Список використаних джерел

1. Полухтович Т. Роль ІКТ У формуванні професійної компетентності учасників освітнього процесу. *Нові технології навчання: зб. наук. праць. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»*. Київ, 2020. Вип. 94. С. 265–269.

2. Зубрицька Т., Зубрицька Л. Тренінг як метод професійно орієнтованого навчання. *Нові технології навчання: зб. наук. праць. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»*. Київ, 2020. Вип. 94. С. 143–148.